

ישיבות המועצה ברשויות מקומיות

מרץ 2024

ברכות נבחרת כחברת מועצה.

באופן רשמי, חברת מועצה מתחילה את תפקידו. 21 ימים לאחר יום הבחירות, במקרים בהם ישנן בחירות חוזרות לראשות הרשות, יתחילו המועמדים לכהן 21 ימים לאחר יום הבחירות החוזרות (סבב ב'). המועצה תקיים את ישיבתה הראשונה תוך 14 ימים מיום תחילת כהונתם של חברי המועצה.

ישיבות המועצה הן מרכז הפעילות הדמוקרטית ברשות, לכן ריכזנו עבורך הסבר מקוצר על אופן התנהלות ישיבות המועצה, כך תוכלי למלא את תפקידך בצורה הטובה ביותר. כללים לניהול ישיבות המועצה קבועים [בפקודת העיריות](#) ולכן מומלץ לעיין בו לעומק, בעיקר בתוספת השנייה לפקודת העיריות שהינה "תקנון עבודת המועצה". כלי העבודה המפורטים במסמך מתבססים על פקודת העיריות, על [המדריך לנבחר של משרד הפנים](#) ועל ידע מקצועי שנצבר במכון שיטה.

ריכזנו ומיקדנו עבורך את המידע והוספנו הצעות, דגשים והסברים כדי שתוכלי לדלג על פערי המידע בכניסה לתפקיד.

בכל הנוגע לרשויות המוגדרות כמועצה מקומית או אזורית, בחלק מהסעיפים יתכנו שינויים קטנים בהוראות וניתן לראות את ההתאמות במדריך לנבחר של משרד הפנים.

ישיבה ראשונה -

הישיבה הראשונה היא בדרך כלל ישיבה חגיגית, בתחילת הישיבה חברי המועצה יצהירו אמונים ואלה דברי ההצהרה: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי במועצה". מדובר בהצהרת חובה לטובת כניסה לתפקיד באופן רשמי, לכן חברת מועצה שנעדרת, נדרשת להצהיר אמונים בישיבה הבאה.

בישיבה הראשונה נהוג להציג את הסיעות השונות ולשמוע מראשת הרשות על תכניות עתידיות לרשות. לעיתים כבר בישיבה הזו ממנה ראשת הרשות לתפקידים שונים, סגנים, מינויים ומשרות אחרות.

חברת מועצה נדרשת להצהיר על ניגוד עניינים כלשהו, ולמלא טופס ניגוד עניינים כדי להסדיר זאת עם הכניסה לתפקיד. ישנם כללים ברורים הנוגעים לניגוד עניינים וחובת השמירה על מנהל תקין המופיעים [באתר משרד המשפטים](#). הכללים מפרטים את החובות של חברת המועצה לשמירה על מילוי תפקידו באופן וולל משוא פנים, בין אם בשל נושאים כספיים, מקצועיים, או אישיים ובין אם למניעת כל היבט של קבלת טובת הנאה. בכל מקרה בו נודע לחברת מועצה כי הוא מצוי בניגוד עניינים ביחס לנושא שעולה לדיון, הוא נדרש להצהיר על כך למועצה בכתב בהקדם האפשרי, הדבר יירשם בפרוטוקול הישיבה שבה נדון הנושא הגורם לניגוד עניינים.

שי.י לב, הישיבה הראשונה נחשבת ישיבה מן המניין. לכן, יכולות לעלות בה הצעות מהותיות בעלות חשיבות ציבורית וחשוב לבוא מוכנים. זה הזמן למצב את עצמך כחברת מועצה מקצועית.

ורצינית, שעוברת על החומרים ובודקת את הדברים, כך שישקלו בעתיד להתייעץ איתך מבעוד מועד.

נהוג לקבוע בישיבה הראשונה את המועדים הקבועים של הישיבות מן המניין לשנה הקרובה, על בסיסם ניתן יהיה לבנות תכנית עבודה. כדאי להגיע מוכנים לישיבות להשתמש בכלי העזר של חברת המועצה לפי הזמנים הקבועים בחוק.

כיצד להתכונן לישיבות מועצה? -

- יש לקרוא בעיון את החומר המכין לפני הישיבה ולהותיר מספיק זמן לערוך בירורים מוקדמים עם גורמי המקצוע ברשות.
- ניתן להגיש בקשה לזכות עיון כדי לקבל חומרים נוספים שעשויים להבהיר נקודות לדיון.
- יש להכין רשימת שאלות בכל נושא שיופנו לראשת הרשות ו/או הגורם המקצועי הרלוונטי.
- כדאי לאסוף מידע מקדים מהשטח ומשיח של תושבים, במקרים מסוימים כשהדבר מתאים, ניתן להזמין אותם לדיון במועצה.

היעדרות - חברת מועצה שנעדר מישיבות המועצה שלושה חודשים רצופים או שנעדר משלוש ישיבות רצופות, יחדל להיות חברת מועצה, מלבד אם נעדר בגלל מחלה, שירות צבאי או באישור המועצה מראש.

סמכויות המועצה - המועצה מכווינה את עקרונות המדיניות של הרשות, קובעת את תוכניות העבודה והתקציבים של הרשות. החוק מפרט סמכויות ספציפיות בענייני הבאים: אישור מינויים, בחינת ואישור תכניות, אישור תקציבים, פיטורים והדחות, אישור כל עניין כספי של הרשות, ניהול מקרקעין, הקמת תאגידים, חקיקת חוקי עזר, דיון בדו"חות ביקורת ובקרה על ראשת הרשות והדרג הממונה. ראשת הרשות יכול באישור המועצה להאציל סמכויות ותפקידים לבעל תפקידים אחר (חברת מועצה או עובדת רשות). למועצה אף נתונה הסמכות להדיח את ראשת הרשות, אך רק באישור שרת הפנים.

סדרי פעולה של המועצה בשגרה (ישיבה מן המניין) -

הזמנה -

- כל חברת מועצה יתקבל הזמנה רשמית בכתב.
- ההזמנה תגיע 48 שעות לפחות לפני הישיבה אלא אם הסכימו חברי המועצה על זמן קצר יותר.
- הזמנה לישיבה על תקציב, תשלומי חובה או חוקי עזר תשלח 10 ימים לפחות לפני יום הישיבה.

- בישיבה שעניינה אישור העסקה של עובד ברשות - ישלחו מראש החוזה וחוות דעת משפטית של היועץ המשפטי של הרשות.
- ההזמנה תכלול את כלל הסעיפים שעל סדר היום, לפי סדר הדיון בהם.
- חשוב להכיר כי ישיבות המועצה פתוחות לציבור.

זמנים -

- בתוך חודשיים מיום הבחירות תחליט המועצה על מועד קבוע לישיבות. המועצה תתכנס לישיבה פעם בחודש לפחות וניתן להחליט לא לקיים ישיבה, לכל היותר, בשני חודשים בשנה.
- ניתן להסכים על שינוי מועד הישיבה בהסכמת כל חבריה מראש ובכתב, בתנאי שעדיין תתקיים ישיבת מועצה פעם בחודש.
- ישיבת המועצה לא תתחיל לפני השעה 18:00 אלא אם הסכימו כל חברי המועצה על שעה אחרת.

מניין חוקי לקיום ישיבה -

אין תוקף חוקי לישיבה ללא מניין חוקי (קוורום) - המניין החוקי הוא הרוב המינימלי של כלל חברי המועצה הנוכחים בתחילת הישיבה. לדוג' בישיבה שבה 31 חברים, המניין החוקי יהיה 16 חברים בתחילת הישיבה. אם אין קוורום בתחילת הישיבה, המניין החוקי בחצי שעה ממועד תחילתה יהיה $\frac{1}{3}$ ואם לא נכחו $\frac{1}{3}$ מחברי המועצה בתום חצי שעה, תידחה הישיבה בשבוע בדיוק, לאותו יום בשבוע ובאותה שעה. במועד החדש כל מספר חברי מועצה שנוכח יחשב מניין חוקי.

המניין החוקי רלוונטי רק לתחילת הישיבה, במצב של התמעטות המשתתפים במהלך הישיבה אין חשיבות למניין החוקי.

סדר הישיבה -

- ישיבות המועצה יהיו פומביות, למעט ישיבה שראשת הרשות החליטה על קיום של כולה או חלקה בדלתיים סגורות מטעמים של ביטחון או צנעת הפרט ובהתאם לחוות דעת מקצועית של היועץ המשפטי של הרשות.
- יושב ראשת המועצה יקבע את סדר יומה של הישיבה אלא אם מדובר בישיבה שדרשו $\frac{1}{3}$ מחברי המועצה, ואז הוא יהיה בהתאם לדרישה.
- בפתירת הישיבה יאשרו תחילה את פרוטוקול הישיבה הקודמת, השאלות והצעות לסדר יום.
- הדיון יתנהל פי סדר היום שנשלח מראש, אולם ניתן יהיה לשנות אותו ברוב של $\frac{2}{3}$ מחברי המועצה.
- 15 הדק' הראשונות או האחרונות של כל ישיבת מועצה מן המניין יוקדשו לנאומים בני דקה של חברי המועצה, שלא ימשכו יותר משלוש דק' לכל סיעה. יושבת ראש המועצה יקבע את סדר הנאומים. עד לתחילת הישיבה יש להודיע למרכז ישיבות המועצה על הרצון לנאום.
- ראשת המועצה או חברת מועצה מטעמו יכול להשיב לנאומים במסגרת זמן של עד 10 דק'.

ישיבות שלא מן המניין -

ראש.ת הרשות יכול לכנס ישיבה שלא מן המניין. לא תכנס ישיבה שלא מן המניין יותר מפעם בחודש אלא אם הוגשה דרישה מיוחדת חתומה על ידי $\frac{2}{3}$ מחברי המועצה.

דיונים מיוחדים - אינם נספרים במניין הדיונים השנתי. הדיונים הללו יהיו: דיוני דו"ח שנתי גזר, מבקר הרשות, מבקר המדינה, דו"ח תאגידים, דיוני תקציב ודיונים בהיטל ארנונה.

דיון חוזר - בתנאים מסוימים, ישנה אפשרות בחוק לדרוש דיון חוזר במליאה אודות החלטות בהן התקבלה החלטה ואושרה בידי חברי.ות המועצה, לעיתים מדובר בהחלטות שהתקבלו בוועדה כמו תכנון ובנייה או בוועדת תמיכות, אשר יגיעו לדיון חוזר במליאת המועצה, לעיתים מדובר בהחלטות מועצה שאושרו ועולות בשנית לדיון חוזר ביוזמת ראש.ת הרשות או בתנאים מאוד מסוימים גם ביוזמת חברי.ות מועצה.

מליאת מועצה -

ניהול הישיבה - יהיה בידי יושב.ת הראש, ראש.ת הרשות, סגן.ית שהוא מינה או חבר.ת מועצה אחר שהמועצה הסמיכה בתנאים מסוימים יוכל להיות יושב.ת הראש ולנהל את הישיבות.

רשות דיבור - לאחר דברי הפתיחה, ייתן יושב.ת הראש את זכות הדיבור למשתתפים לפי סדר הפונים אליו, לרוב ייתן יושב.ת הראש את רשות הדיבור בתחילה לנציג הסיעה הגדולה ביותר.

זמן דיבור - חבר.ת מועצה למעט יושב.ת הראש של הישיבה או יושב.ת ראש של ועדה המדווח בשם ועדה לא יארכו בדיבור על נושא שעל סדר היום, יותר מחמש ד', יושב.ת הראש יכולה להקצות לדובר.ת זמן דיבור נוסף ובלבד שלא יעלה על עשרים ד' לסיעה בסך הכל לגבי אותו הנושא (הזמנים שונים בנושאים של חוזים, תקציב וישיבות מועצה מיוחדות).

סמכויות יושב.ת הראש - יושב.ת הראש יכולה להפסיק חבר.ת מועצה הנואם למעלה מהזמן שהותר לו.ה, להתרות (שלוש פעמים) בחבר.ת מועצה מפריעה למהלך התקין של הישיבה, להורות על הוצאתו.ה. חבר.ת מועצה שהוצאה רשאית להיכנס לישיבה לצורך הצבעה בלבד. יושב.ת הראש יכולה לתת זכות דיבור לעובד.ה רשות הבקיא בתחום הנידון או להורות על הוצאת אדם מהקהל אם הוא או היא מפריעים למהלך הישיבה.

ניהול הישיבה - ישיבה לא תנעל לפני תום 3 שעות משעת הפתיחה, אלא אם הסתיימו כל הדיונים וההצבעות בכל הסעיפים או שהסכימו לכך $\frac{2}{3}$ מחברי המועצה הנוכחים בישיבה באותה השעה. ישיבת מועצה לא תימשך יותר מ-4 שעות אלא בהסכמת $\frac{3}{4}$ מחברי המועצה הנוכחים. במידה ולא הסתיימו הדיונים רשאי יושב הראש.ת להזמין את חברי המועצה להמשך הישיבה ביום אחר.

לסיכום,

עקרונות לניהול ישיבות המועצה שהוצגו במסמך זה הינם צידה לדרך, חלק חשוב משלב היכרות ראשוני עם אופן פעולת הרשות, המועצה והכניסה לתפקיד חברת המועצה. ישנו מידע נוסף בנוגע לעבודת המועצה שחשוב להכיר, אבל אין דאגה, לשם כך אנחנו כאן ונשמח לשלוח לך מסמכים נוספים בהמשך.
מכון שיטה.

מכון שיטה - מכון למדיניות מקומית

מכון שיטה פועל ליצירת מעטפת מקצועית לנבחרי ציבור ברשויות המקומיות באמצעות כלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר. משימתנו היא חיזוק ערכי הדמוקרטיה המקומית בישראל, מתוך אמונה בתפקידו המרכזי של השלטון המקומי בבניית חוסנה של החברה הישראלית כחברה, שוויונית, מתקדמת ומגוונת.

לחצו כאן להצטרפות לרשימת התפוצה שלנו או כתבו לנו: info@shittah.org